

Διαταραχές του μεταβολισμού των λιπιδίων

8^ο Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών

ΣΤ' έτος

Α.Γ.Γιαλούρης

ΥΠΕΡΛΙΠΙΔΑΙΜΙΕΣ

– Ιδιοπαθείς

– Δευτεροπαθείς

ΔΕΥΤΕΡΟΠΑΘΕΙΣ ΥΠΕΡΛΙΠΙΔΑΙΜΙΕΣ

ΑΥΞΗΣΗ ΧΟΛΗΣΤΕΡΟΛΗΣ

Υποθυρεοειδισμός

Χολόσταση

Νεφρωσικό σύνδρομο

Πορφυρίες

Ανεπάρκεια υποφύσεως

Σύνδρομο Cushing

Δυσγαμμασφαιριναιμία

Νευρογενής ανορεξία

Φάρμακα (θειαζίδες, β-αναστολείς, ρετινοειδή, κυκλοσπορίνη)

ΔΕΥΤΕΡΟΠΑΘΕΙΣ ΥΠΕΡΛΙΠΙΔΑΙΜΙΕΣ

ΑΥΞΗΣΗ ΤΡΙΓΛΥΚΕΡΙΔΙΩΝ

Σακχαρώδης διαβήτης

Κατάχρηση οινόπνευματων

Μεγαλακρία

Φαιοχρωμοκύττωμα

Παγκρεατίτις

Αζωθαιμία

Ανεπάρκεια υποφύσεως

Φάρμακα (οιστρογόνα, κορτικοειδή, β-Αναστολείς)

Γλυκογονώσεις

Υποθυρεοειδισμός

Παχυσαρκία

Νεφρωσικό σύνδρομο

Δυσγαμμασφαιριναιμία

Κληρον. Αναμν.
ελεύθερο

Χοληστερίνη : 314
Τριγλυκερίδια: 61
HDL-c: 75
LDL-c: 227

20 τσιγάρα/ημ

1,61 m

57 kg

Εμμηνόπαυση
40 ετών

56 ετών

κ.φ

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΑΓΩΓΗ ;

Κληρον. Αναμν.
ελεύθερο

Χοληστερίνη : 232
Τριγλυκερίδια: 68
HDL-c: 72
LDL-c: 146

~~20 τσιγάρα/ημ~~

1,61 m

57 kg

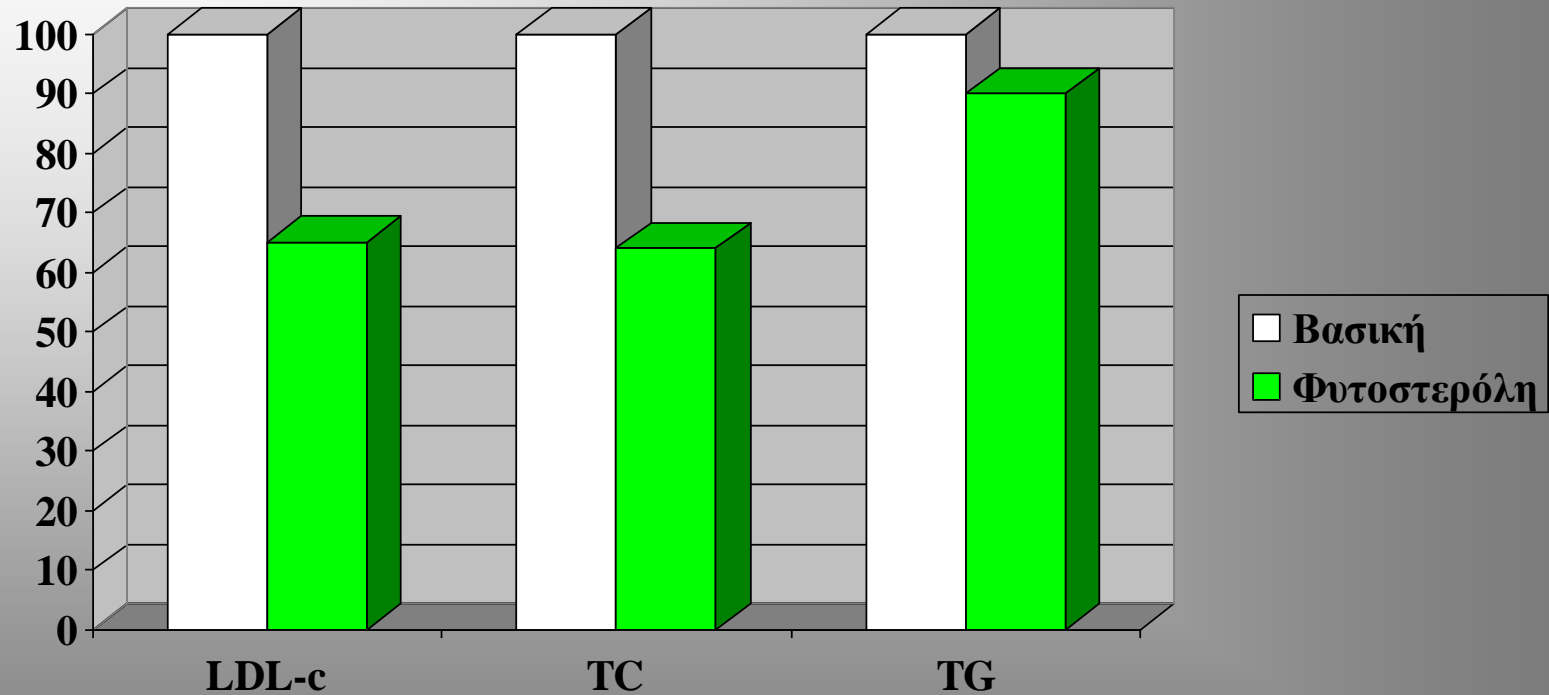
Εμμηνόπαυση
40 ετών

56 ετών

κ.φ

Δίαιτα – Άσκηση – Φυτικές στερόλες

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΦΥΤΟΣΤΕΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΤΡΟΦΗ

Μητέρα με
υπερχοληστεριναιμία

Χοληστερίνη : 318
Τριγλυκερίδια: 160
HDL-c: 54
LDL-c: 232

20 τσιγάρα/ημ

1,75 m

95 kg

κ.φ

Δεν έχει ακόμη
παιδιά

30 ετών

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΑΓΩΓΗ ;

Μητέρα με
υπερχοληστεριναιμία

Χοληστερίνη : 299
Τριγλυκερίδια: 115
HDL-c: 42
LDL-c: 234

20 τσιγάρα/ημ

1,75 m

94 kg

κ.φ

Δεν έχει ακόμη
παιδιά

30 ετών

Δίαιτα - Άσκηση

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΑΓΩΓΗ ;

Μητέρα με
υπερχοληστεριναιμία

Χοληστερίνη : 207
Τριγλυκερίδια: 116
HDL-c: 43
LDL-c: 141

20 τσιγάρα/ημ

1,75 m

88 kg

κ.φ

Δεν έχει ακόμη
παιδιά

30 ετών

Κολεσεβελάμη 2x2

**Πατέρας: έμφραγμα
50 ετών**

**Χοληστερίνη : 378
Τριγλυκερίδια: 115
HDL-c: 82
LDL-c: 273**

~~Διέκοψε
το κάπνισμα
πριν 1 χρόνο~~

1,60 m

56 kg

**Παίρνει
αντισυλληπτικά**

35 ετών

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΑΓΩΓΗ ;

**Πατέρας: έμφραγμα
50 ετών**

**Χοληστερίνη : 278
Τριγλυκερίδια: 144
HDL-c: 72
LDL-c: 177**

~~Διέκοψε
το κάπνισμα
πριν 1 χρόνο~~

1,60 m

56 kg

**Παίρνει
αντισυλληπτικά**

35 ετών

Πραβαστατίνη (20 mg) 1x1

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΑΓΩΓΗ ;

**Πατέρας: έμφραγμα
50 ετών**

**Χοληστερίνη : 220
Τριγλυκερίδια: 90
HDL-c: 61
LDL-c: 142**

~~Διέκοψε
το κάπνισμα
πριν 1 χρόνο~~

1,60 m

56 kg

**Παίρνει
αντισυλληπτικά**

35 ετών

Πραβαστατίνη (40 mg) 1x1

ΣΤΑΤΙΝΕΣ

- Αναστολή HMG-Co A αναγωγής

- Μείωση ενδογενούς συνθέσεως χοληστερόλης

- Αύξηση κυτταρικών υποδοχέων LDL

- Μείωση χοληστερόλης ορού

ακετυλ- CoA + ακετοακετυλ- CoA

μεθυλγλουταρυλ- CoA

μεβαλονικό οξύ

πυροφωσφορικό μεβαλονικό οξύ

πυροφωσφορικό ισοπεντενύλιο

πυροφωσφορικό γερανύλιο

πυροφωσφορικό φαρνεσύλιο

σκουαλένιο

ΧΟΛΗΣΤΕΡΟΛΗ

ακετυλ- CoA + ακετοακετυλ- CoA

μεθυλγλουταρυλ- CoA

ΣΤΑΤΙΝΕΣ

μεβαλονικό οξύ

πυροφωσφορικό μεβαλονικό οξύ

πυροφωσφορικό ισοπεντενύλιο

πυροφωσφορικό γερανύλιο

πυροφωσφορικό φαρνεσύλιο

σκουαλένιο

ΧΟΛΗΣΤΕΡΟΛΗ

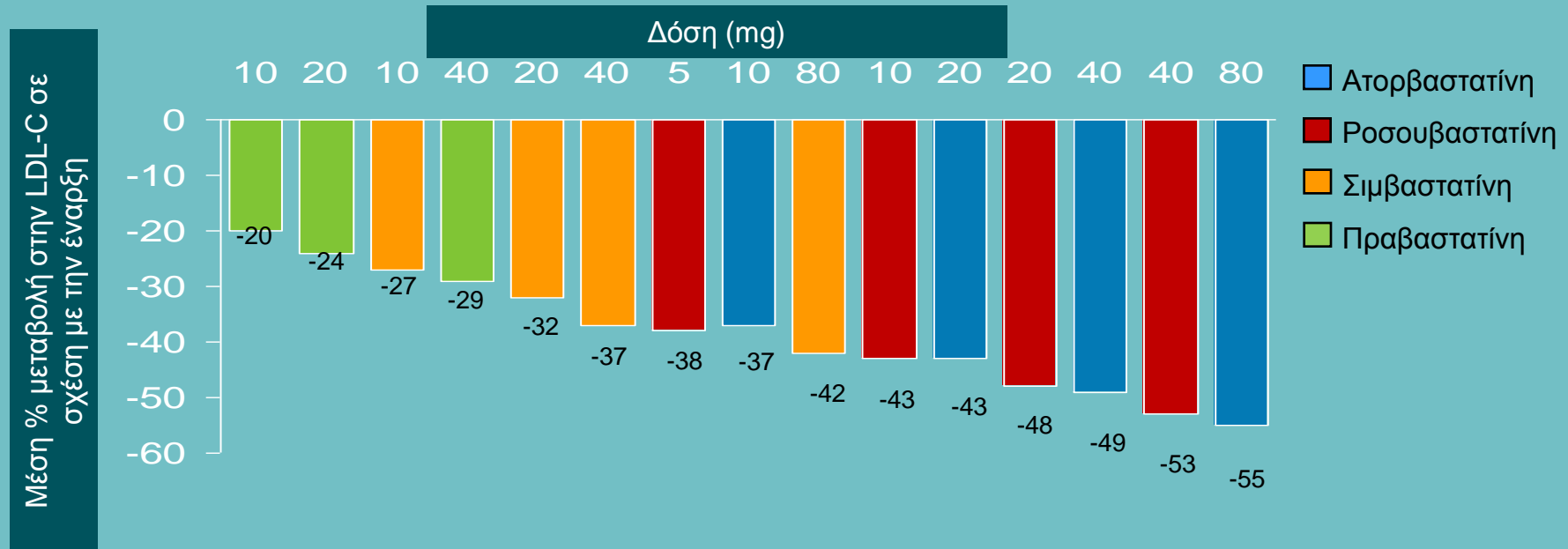
ΣΤΑΤΙΝΕΣ

- Φλουβαστατίνη
- Πραβαστατίνη
- Λοβαστατίνη
- Σιμβαστατίνη
- Ατορβαστατίνη
- Ροσουβαστατίνη

Πιταβαστατίνη

Σύγκριση στατινών ως προς τη μείωση της LDL-χοληστερόλης

Μετανάλυση των Law et al από 164 τυχαιοποιημένες μελέτες με στατίνες

Η αποτελεσματικότητα των διαφόρων στατινών στη μείωση της LDL-C σε διαφορετικές δοσολογίες εξετάστηκε με τη χρήση δεδομένων από 164 τυχαιοποιημένες κλινικές μελέτες που συμπεριελάμβαναν 23,983 ασθενείς που ελάμβαναν στατίνη και 14,320 ασθενείς που ελάμβαναν εικονικό φάρμακο.

Κληρον. Αναμν.
ελεύθερο

ΔΙΑΒΗΤΗΣ

Κλιμακτήριος

Χοληστερίνη : 283
Τριγλυκερίδια:157
HDL-c: 53
LDL-c:199

1,69 m

73 kg

52 ετών

κ.φ

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΑΓΩΓΗ ;

ΣΑΚΧΑΡΩΔΗΣ ΔΙΑΒΗΤΗΣ

ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΗΣ LDL

- 1. Γλυκοζυλίωση της apo-B**
μειωμένη σύνδεση με υποδοχέα LDL
- 2. Γλυκοζυλίωση της LDL**
αυξημένη αθηρογόνος δράση
- 3. Μικρές, πυκνές LDL**

Κληρον. Αναμν.
ελεύθερο

ΔΙΑΒΗΤΗΣ

**Χοληστερίνη : 226
Τριγλυκερίδια:152
HDL-c: 52
LDL-c:144**

Κλιμακτήριος

1,69 m

73 kg

52 ετών

κ.φ

Σιμβαστατίνη (10 mg) 1x1

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΑΓΩΓΗ ;

Κληρον. Αναμν.
ελεύθερο

ΔΙΑΒΗΤΗΣ

**Χοληστερίνη : 198
Τριγλυκερίδια:150
HDL-c: 51
LDL-c: 117**

Κλιμακτήριος

1,69 m

73 kg

52 ετών

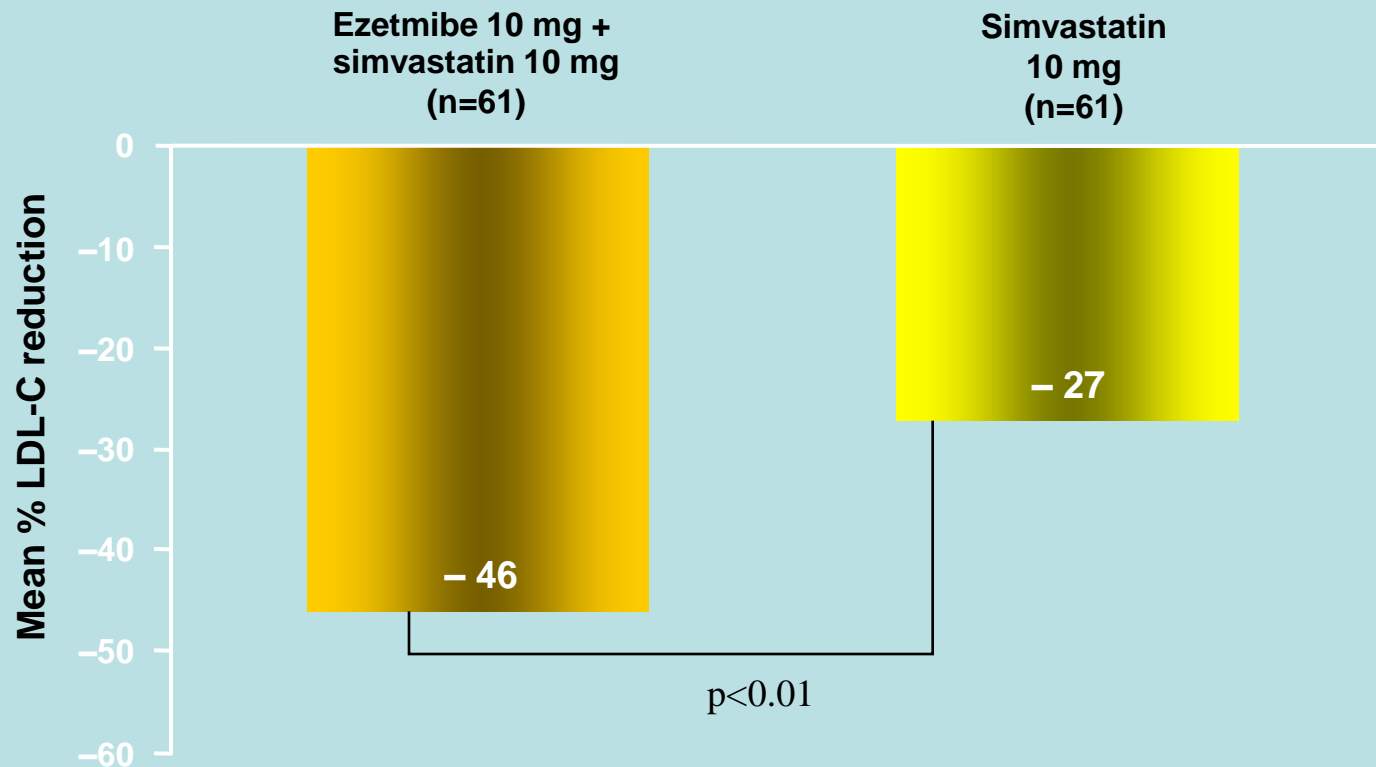
κ.φ

Σιμβαστατίνη (10 mg) 1x1

Εξετιμίβη 1x1

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΣΙΜΒΑΣΤΑΤΙΝΗΣ-ΕΖΕΤΙΜΙΒΗΣ

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΣΤΗΝ LDL-C

Modified from Davidson MH et al *J Am Coll Cardiol* 2002;40:2125–2134.

Κληρον. Αναμν.
Πατέρας -2 αδέρφια
έμφραγμα

Χοληστερίνη : 229
Τριγλυκερίδια:112
HDL-c: 48
LDL-c: 159

Lp(a): 50,4

1,74 m

68 kg

34 ετών

κ.φ

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΑΓΩΓΗ ;

Λιποπρωτεΐνη (a)

-Κλάσμα των LDL

-Περιέχει ειδική αποπρωτεΐνη [apo (a)]

-Ομοιάζει χημικά με το πλασμινογόνο

-Ανεξάρτητος παράγοντας κινδύνου

**Κληρον. Αναμν.
Πατέρας -2 αδέρφια
έμφραγμα**

**Χοληστερίνη : 198
Τριγλυκερίδια:112
HDL-c: 53
LDL-c: 123**

Lp(a): 52

1,74 m

68 kg

34 ετών

Δίαιτα - Άσκηση

Κληρον. Αναμν.
ελεύθερο

Χοληστερίνη : 316
Τριγλυκερίδια: 713
HDL-c: 43
LDL-c: -----

SGPT: 78
γ-GT: 82

1,68 m

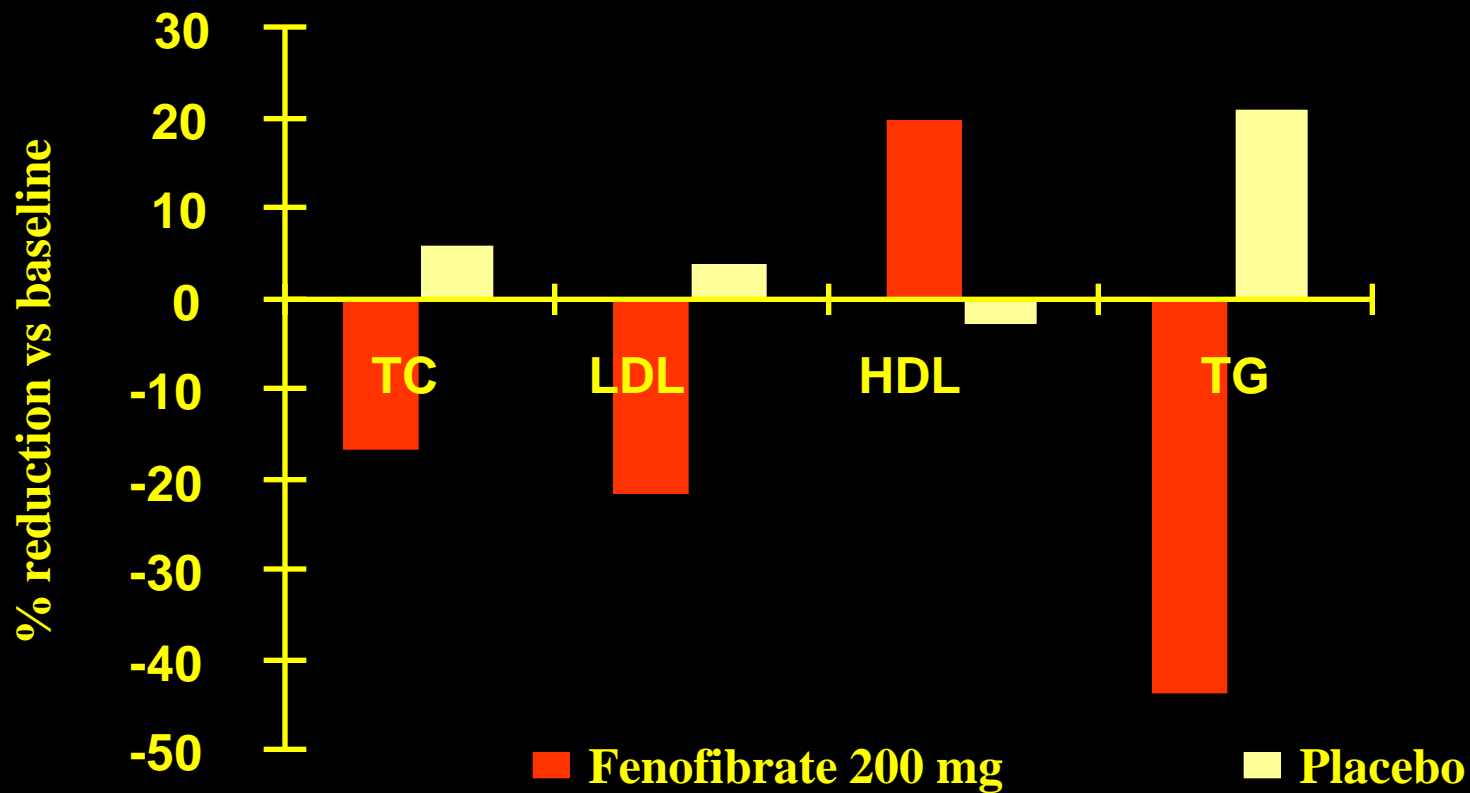
100 kg

36 ετών

κ.φ

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΑΓΩΓΗ ;

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΦΑΙΝΟΦΙΒΡΑΤΗΣ

Κληρον. Αναμν.
ελεύθερο

Χοληστερίνη : 304
Τριγλυκερίδια: 525
HDL-c: 35
LDL-c: -----

SGPT: 91
γ-GT: 75

1,68 m

98 kg

36 ετών

κ.φ

Φαινοφιβράτη 1x1

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΑΓΩΓΗ ;

Κληρον. Αναμν.
ελεύθερο

Χοληστερίνη : 215
Τριγλυκερίδια: 599
HDL-c: 37
LDL-c: -----

SGPT: 101
γ-GT: 86

1,68 m

95 kg

36 ετών

κ.φ

Ατορβαστατίνη (20 mg) 1x1

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΑΓΩΓΗ ;

Μητέρα / γιος με
υπερχοληστεριναιμία

Υπέρταση
Lopressor

Κλιμακτήριος

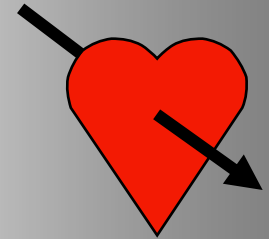
Χοληστερίνη : 516
Τριγλυκερίδια: 156
HDL-c: 50
LDL-c: 435

1,54 m

98 kg

50 ετών

απόφραξη 50 %
ενός αγγείου

Πραβαστατίνη (40 mg) 1x1

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΑΓΩΓΗ ;

**Μητέρα / γιος με
υπερχοληστεριναιμία**

**Υπέρταση
Lopressor**

Κλιμακτήριος

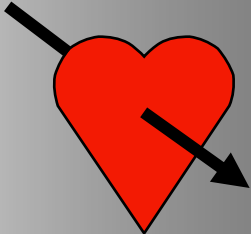
**Χοληστερίνη : 427
Τριγλυκερίδια: 151
HDL-c: 50
LDL-c: 347**

1,54 m

98 kg

50 ετών

**απόφραξη 50 %
ενός αγγείου**

Ροσουβαστατίνη (20 mg) 1x1

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΑΓΩΓΗ ;

Μητέρα / γιος με
υπερχοληστεριναιμία

Υπέρταση
Lopressor

Κλιμακτήριος

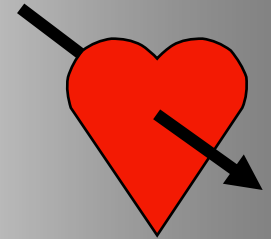

1,54 m

91 kg

50 ετών

Χοληστερίνη : 286
Τριγλυκερίδια: 147
HDL-c: 49
LDL-c: 208

απόφραξη 50 %
ενός αγγείου

Ροσουβαστατίνη (40 mg) 1x1

Εζετιμίβη 1x1

Αδελφός με
υπερτριγλυκεριδαιμία

Χοληστερίνη : 248
Τριγλυκερίδια: 410
HDL-c: 35
LDL-c: ----

Οξεία παγκρεατίτις
προ 1 έτους

1,48 m

70 kg

Εμμηνόπαυση
49 ετών

56 ετών

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΑΓΩΓΗ ;

Αδελφός με
υπερτριγλυκεριδαιμία

Χοληστερίνη : 223
Τριγλυκερίδια: 282
HDL-c: 40
LDL-c: 127

Οξεία παγκρεατίτις
προ 1 έτους

1,48 m

70 kg

Εμμηνόπαυση
49 ετών

56 ετών

Φαινοφιβράτη 1x1

Κληρον. Αναμν.
Ελεύθερο

ΔΙΑΒΗΤΗΣ

Χοληστερίνη : 277
Τριγλυκερίδια: 558
HDL-c: 57
LDL-c: ----

1,55 m

80 kg

Εμμηνόπαυση
55 ετών

63 ετών

κ.φ

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΑΓΩΓΗ ;

Κληρον. Αναμν.
Ελεύθερο

ΔΙΑΒΗΤΗΣ

**Χοληστερίνη : 213
Τριγλυκερίδια: 502
HDL-c: 52
LDL-c: ----**

1,55 m

80 kg

κ.φ

Εμμηνόπαυση
55 ετών

63 ετών

Ατορβαστατίνη (20 mg) 1x1

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΑΓΩΓΗ ;

Κληρον. Αναμν.
Ελεύθερο

ΔΙΑΒΗΤΗΣ

Χοληστερίνη : 201
Τριγλυκερίδια: 316
HDL-c: 55
LDL-c: ----

1,55 m

75 kg

63 ετών

κ.φ

CPK

Εμμηνόπαυση
55 ετών

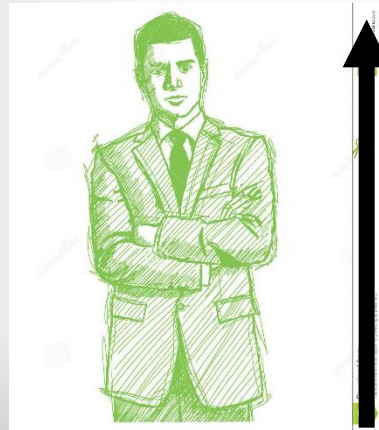
Ατορβαστατίνη (20 mg) 1x1

Φαινοφιβράτη 1x1

**Μητέρα με
υπερχοληστεριναιμία**

**Μεγάλη αύξηση
τρανσαμινασών
μετά από
ατορβαστατίνη
ή φαινοφιβράτη**

**Χοληστερίνη : 305
Τριγλυκερίδια:1030
HDL-c: 24
LDL-c: -----**

1,74 m

80 kg

SGPT: 102

45 ετών

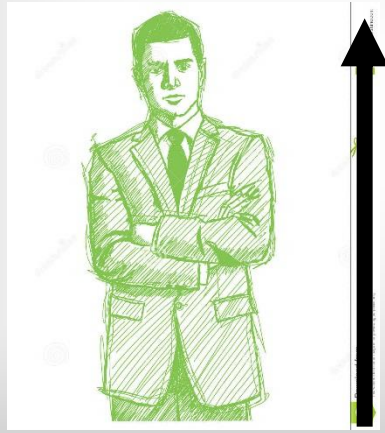
Κ.Φ

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΑΓΩΓΗ ;

**Μητέρα με
υπερχοληστεριναιμία**

**Μεγάλη αύξηση
τρανσαμινασών
μετά από
ατορβαστατίνη
ή φαινοφιβράτη**

**Χοληστερίνη : 188
Τριγλυκερίδια: 352
HDL-c: 40
LDL-c: -----**

1,74 m

72 kg

SGPT: 110 →78

45 ετών

Πραβαστατίνη (20 mg) 1x1

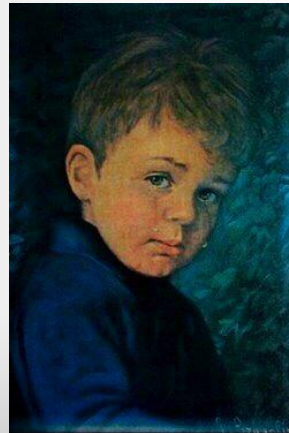
ω-3 λιπαρά οξέα 3x3

**Μητέρα 35 ετών
με
υπερχοληστεριναιμία**

**Χοληστερίνη : 808
Τριγλυκερίδια: 52
HDL-c: 100
LDL-c: 698**

**Ξανθώματα
Στένωση
καρωτίδων: 60%**

1,32 m

29 kg

8 ετών

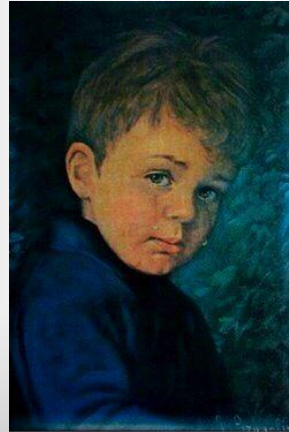

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΑΓΩΓΗ ;

**Μητέρα 35 ετών
με
υπερχοληστεριναιμία**

**Χοληστερίνη : 724
Τριγλυκερίδια: 60
HDL-c: 95
LDL-c: 617**

**Ξανθώματα
Στένωση
καρωτίδων: 60%**

1,32 m

29 kg

8 ετών

Ροσουβαστατίνη (20 mg) 1x1

ΟΙΚΟΓΕΝΗΣ ΥΠΕΡΧΟΛΗΣΤΕΡΟΛΑΙΜΙΑ

- Μεταβιβάζεται με υπολειπόμενο σωματικό γονίδιο
- Διαταραχή των υποδοχέων της LDL
- Μειονεκτική πρόσληψη της LDL από τα κύτταρα
- Βαριά υπερχοληστερολαιμία από την παιδική ηλικία

ΑΝΑΣΤΟΛΕΙΣ PCSK9

- **Proprotein convertase subtilisin kexin type 9 (PCSK9)**
  - Πρωτεάση που παράγεται στο ήπαρ
  - Εκκρίνεται στο πλάσμα
  - Συνδέεται με τους υποδοχείς της LDL
  - Τους παρασύρει για αποδόμηση στα λυσοσώματα
  - Μειώνει τους υποδοχείς της LDL

ΑΝΑΣΤΟΛΕΙΣ PCSK9

- Οικογενής ετερόζυγη υπερχοληστεριναιμία
  - Προσθήκη σε αγωγή με στατίνη
  - Επιλέον μείωση LDL-c 40-60%
  - Μείωση apo-B 40%

ΑΝΑΣΤΟΛΕΙΣ PCSK9

- Οικογενής ομόζυγη υπερχοληστεριναιμία
  - Προσθήκη σε αγωγή με στατίνη
  - Επιπλέον μείωση LDL-c 18-41%
  - Μηδενική μείωση σε ασθενείς με πλήρη απουσία υποδοχέων LDL

ΑΝΑΣΤΟΛΕΙΣ PCSK9

- Μείωση Lp (a) κατά 20-30%
- Πιθανή μείωση καρδιαγγειακού κινδύνου
  - Απαιτούνται μακροχρόνιες μελέτες
- Καλή ανεκτικότητα
  - Ερεθισμός στο σημείο ένεσης
  - Μυϊκές εκδηλώσεις
  - Εκδηλώσεις από το αναπνευστικό

ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΒΑΡΙΑΣ ΥΠΕΡΛΙΠΙΔΑΙΜΙΑΣ

μερική παράκαμψη ειλεού

αναστόμωση πυλαίας-κάτω κοίλης φλέβας

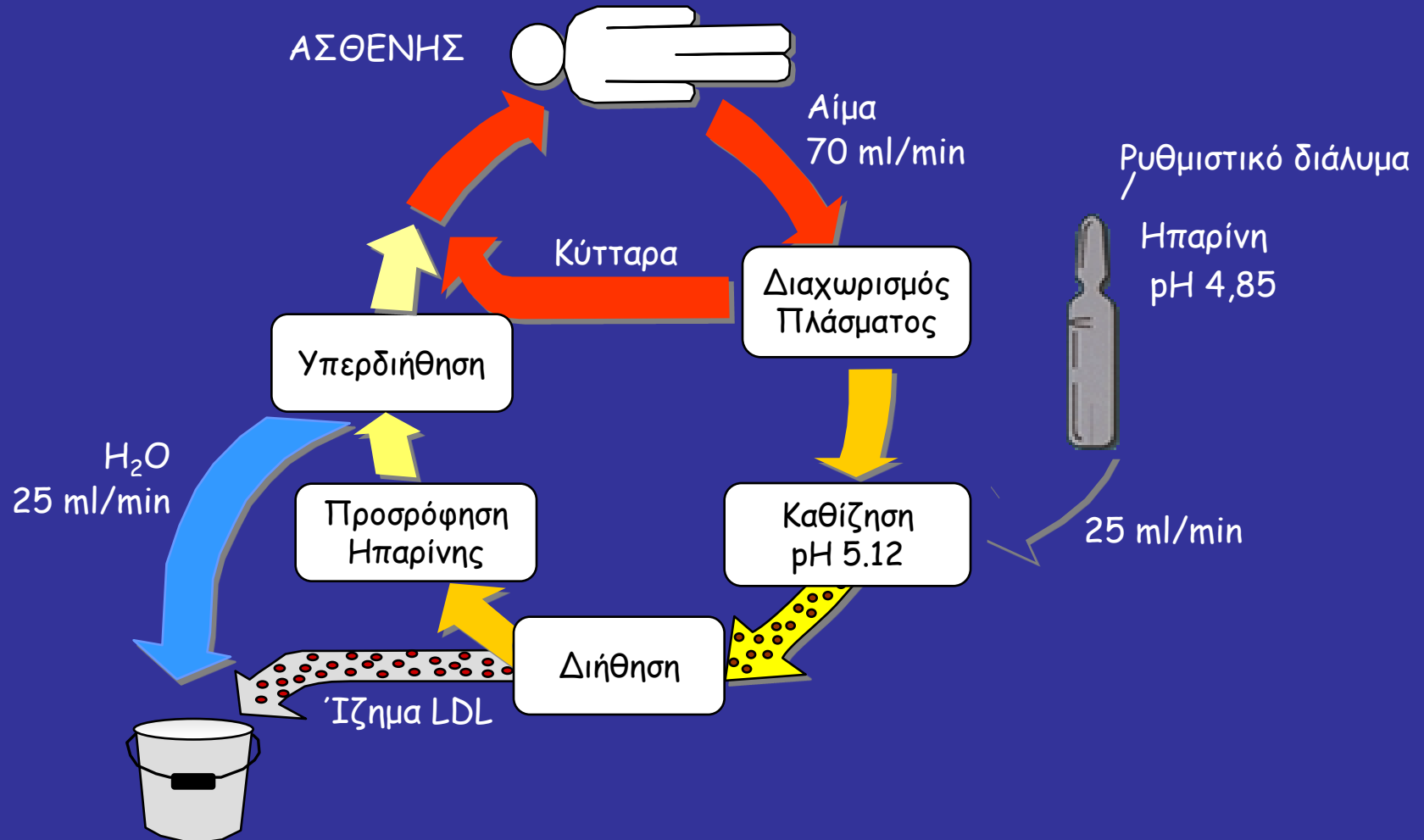
μεταμόσχευση ήπατος

γονιδιακή θεραπεία

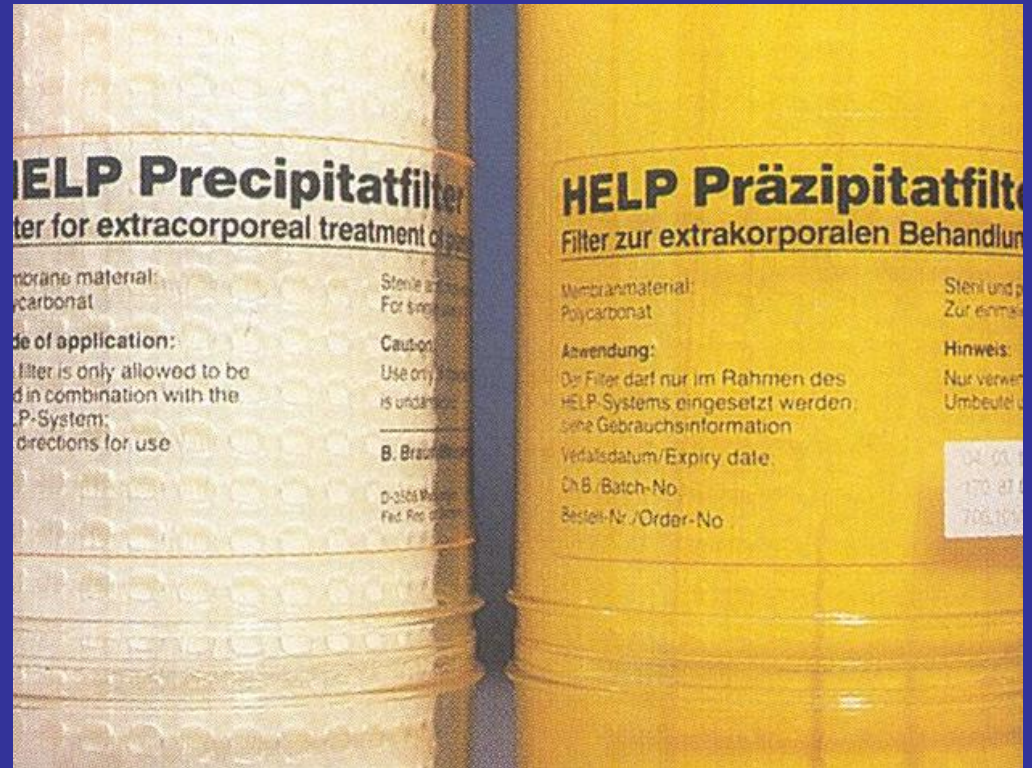
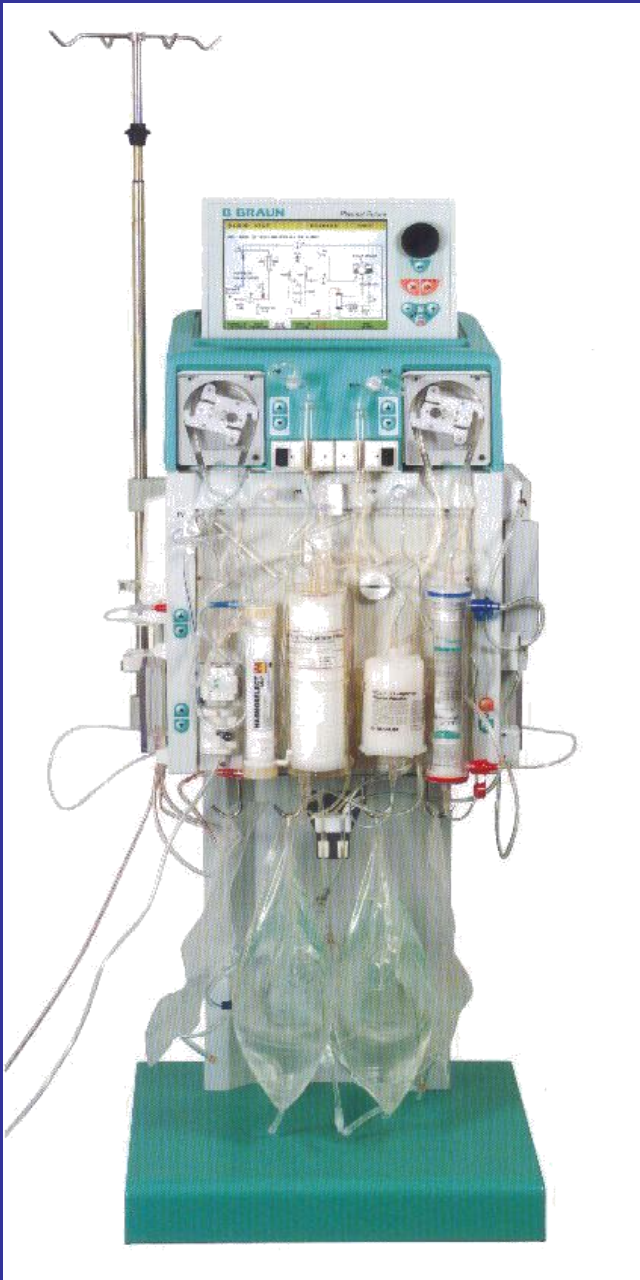
ΜΕΘΟΔΟΣ ΛΙΠΙΔΙΑΦΑΙΡΕΣΗΣ Η.Ε.Λ.Ρ.

ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

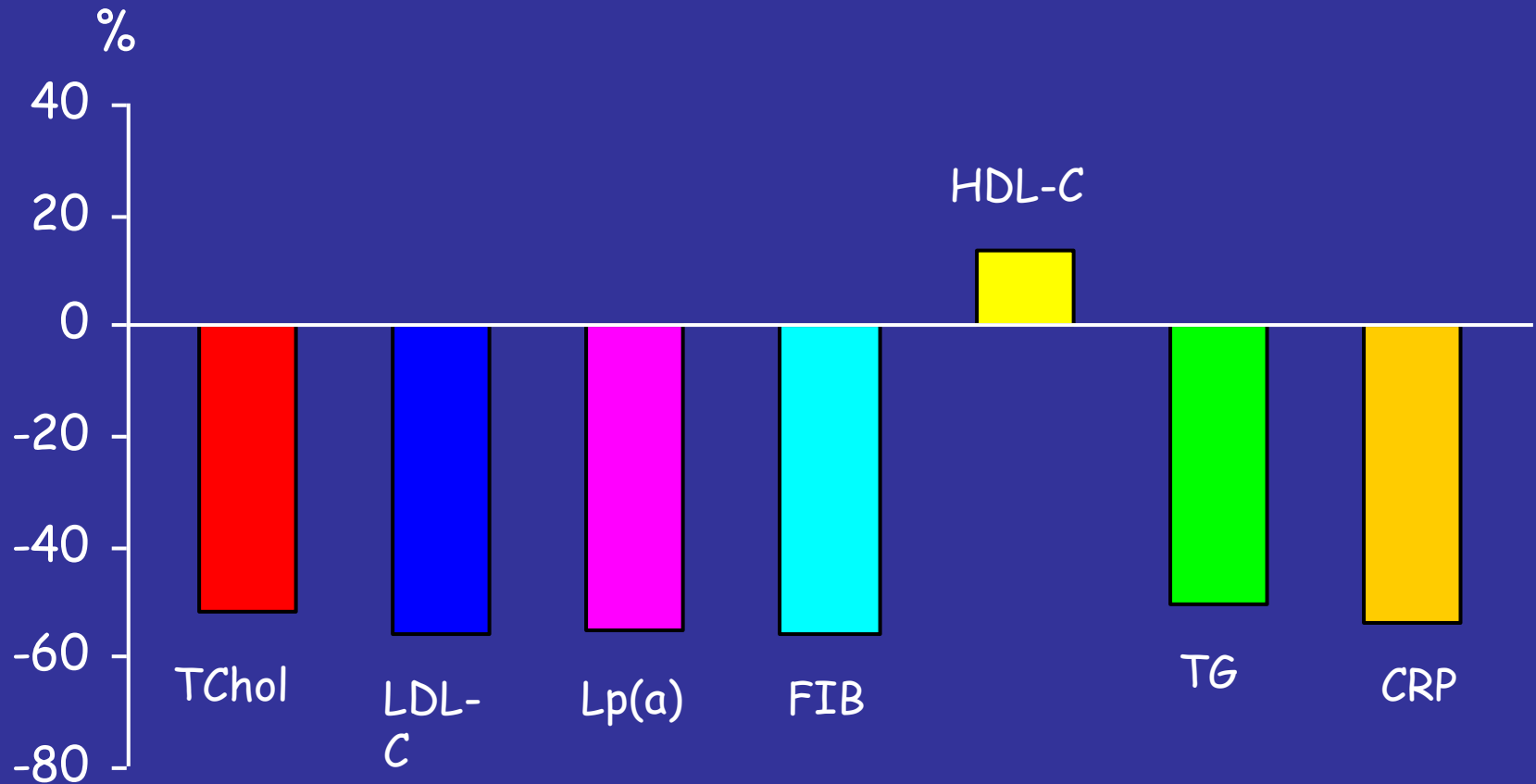
Η συσκευή λιπιδιαφαίρεσης Plasmat® Futura

Το φίλτρο καθίζησης προ και
μετά τη λιπιδιαφαίρεση

ΜΕΘΟΔΟΣ Η.Ε.Λ.Ρ.

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΛΙΠΙΔΑΙΜΙΚΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ

ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΤΩΝ ΛΙΠΙΔΙΩΝ

ΣΤΟ ΜΕΣΟΔΙΑΣΤΗΜΑ ΔΥΟ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΛΙΠΙΔΙΑΦΑΙΡΕΣΗΣ

ΣΕ ΑΣΘΕΝΗ ΜΕ ΟΜΟΖΥΓΗ ΥΠΕΡΧΟΛΗΣΤΕΡΟΛΑΙΜΙΑ

